

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 104/2019-46

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. novembra 2019 v senáte zloženom z predsedu Mojмира Mamojku a zo sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Karolom Spišákom, Bajkalská 5/C, Bratislava, pre namietané porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 221/2008, Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Co 122/2016 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Cdo 158/2017 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých postupov a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 24. júna 2019 doručené elektronické podanie (formulár) – „*Podanie návrhu na konanie pred ÚS SR*“ s označením účastníkov konania, ale bez akéhokoľvek odôvodnenia a návrhu rozhodnutia, ktoré bolo viackrát doplnené o rôzne prílohy. Dňa 2. júla 2019 bolo uvedené podanie elektronicky doplnené o text ústavnej sťažnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľ v 1. rade“), a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľ v 2. rade“; ďalej spolu aj „sťažovatelia“), pre namietané porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 221/2008, Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Co 122/2016 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Cdo 158/2017 (ďalej spolu aj „napadnuté konania“). Predmetný text ústavnej sťažnosti doručený ústavnému súdu 2. júla 2019 už obsahoval odôvodnenie aj návrh rozhodnutia a 8. júla 2019 bol ústavnému súdu dodatočne doručený v listinnej podobe.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ v 1. rade podal 24. septembra 2008 na okresnom súde návrh na určenie predmetu dedičstva. V roku 2010 vstúpil do konania na strane žalobcu sťažovateľ v 2. rade, pričom sa k podanej žalobe pripojil v plnom rozsahu. Na pojednávaní konanom 17. októbra 2011 okresný súd vo veci samej rozhodol rozsudkom sp. zn. 11 C 221/2008 tak, že návrh zamietol. Sťažovatelia podali proti uvedenému rozsudku odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 2 Co 80/2012 z 13. júna 2013, ktorým zrušil rozsudok okresného súdu zo 17. októbra 2011 a vec mu vrátil na ďalšie

konanie. Okresný súd opätovne vo veci rozhodol rozsudkom sp. zn. 11 C 221/2008 z 3. februára 2016 tak, že návrh zamietol. Sťažovatelia podali aj proti uvedenému rozsudku odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 10 Co 122/2016 z 30. marca 2017, ktorým uvedený rozsudok okresného súdu z 3. februára 2016 potvrdil. Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podali sťažovatelia dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 6 Cdo 158/2017 z 28. februára 2019, ktorým dovolanie odmietol. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že predmetné uznesenie najvyššieho súdu bolo ich právnomu zástupcovi doručené 24. apríla 2019.

3. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti vytkli, že od začatia konania do rozhodnutia najvyššieho súdu uplynulo takmer jedenásť rokov a hoci okresný súd nariad'oval pojednávania, tieto boli odročované bez meritórneho rozhodnutia, viackrát aj na neurčito. Jedenásť rokov je podľa nich z objektívneho hľadiska neprimerane dlhá doba na to, aby súd v predmetnej veci nemohol meritórne a právoplatne rozhodnúť, a preto už len samotná dĺžka súdneho konania je spôsobilá porušiť základné právo na prejednanie veci v primeranej lehote a bez zbytočných priet'ahov. Sú toho názoru, že „posudzovaná právna vec v tomto konaní, ktoré bolo vedené na okresnom, krajskom aj na najvyššom súde nebola až natolko právne a skutkovo zložitá, na strane žalobcu a žalovaného nevystupoval veľký počet subjektov, aby tak meritórne a konečné rozhodnutie vo veci trvalo tak neprimerane dlho“.

4. Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Okresný súd Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 11C/221/2008, Krajský súd v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 10Co/122/2016 a Najvyšší súd SR v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Cdo 158/2017 porušili základné právo [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], trvale bytom [REDAKOVANÉ], občan [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], trvale bytom [REDAKOVANÉ] zaručené v ust. čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd, aby sa vec prerokovala v primeranej lehote a bez zbytočných priet'ahov.“

2. Okresný súd Bratislava II, Krajský súd v Bratislave a Najvyšší súd SR sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], trvale bytom [REDAKČIA], občan [REDAKČIA] finančné zadosťučinenie vo výške 20.000,- EUR (slovom dvadsaťtisíc eur) a [REDAKČIA], [REDAKČIA], trvale bytom [REDAKČIA] finančné zadosťučinenie vo výške 20.000,- EUR (slovom dvadsaťtisíc eur), a to v lehote do 2 mesiacov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti nálezu Ústavného súdu SR.

3. Okresný súd Bratislava II, Krajský súd v Bratislave a Najvyšší súd SR sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť sťažovateľom trovy konania a trovy právneho zastúpenia na účet právneho zástupcu sťažovateľov IBAN: [REDAKČIA] [REDAKČIA], SWIFT kód: [REDAKČIA] vedený v [REDAKČIA] variabilný symbol číslo konania, a to všetko do troch dní od nadobudnutia právoplatnosti nálezu Ústavného súdu SR. “

II.

Relevantná právna úprava

5. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

8. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

9. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

11. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

III.

Právne posúdenie vecí ústavným súdom

12. Sťažovatelia sa svojou ústavnou sťažnosťou domáhajú vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom k porušeniu sťažovateľmi označených práv malo dôjsť postupom okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu v napadnutých konaniach.

13. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011, I. ÚS 143/2014).

14. Z obsahu samotnej ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že napadnuté konania boli už právoplatne skončené pred doručením ústavnej sťažnosti sťažovateľov ústavnému súdu, a teda k priesťahom zo strany uvedených všeobecných súdov už v čase doručenia ústavnej sťažnosti nemohlo dochádzať. Pokiaľ ide o konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 11 C 221/2008, v tomto konaní bol vydaný rozsudok z 3. februára 2016, ktorý bol potvrdený rozsudkom krajského súdu sp. zn. 10 Co 122/2016 z 30. marca 2017. Uvedený rozsudok okresného súdu nadobudol právoplatnosť v spojení s predmetným potvrdzujúcim rozsudkom krajského súdu 15. mája 2017, teda pred doručením ústavnej sťažnosti sťažovateľov ústavnému súdu. Pokiaľ ide o konanie vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 6 Cdo 158/2017, toto bolo ukončené uznesením z 28. februára 2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť 29. apríla 2019, teda opäť pred doručením ústavnej sťažnosti sťažovateľov ústavnému súdu.

15. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu sa ochrana základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie týchto práv označeným orgánom verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom, krajským súdom a najvyšším súdom) ešte mohlo trvať. To znamená, že ústavný súd pri skúmaní porušenia označených práv zohľadňuje aj to, či u sťažovateľa objektívne ide o odstránenie stavu právnej neistoty v jeho veci, pretože len v takom prípade možno uvažovať o ich porušení (IV. ÚS 226/04, IV. ÚS 202/2010). Ak v čase doručenia ústavnej

sťažnosti ústavnému súdu už nedochádza k porušovaniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú, a to bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02, IV. ÚS 103/07).

16. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

17. Stav právnej neistoty sťažovateľov bol odstránený, pričom k tomu došlo pred podaním ústavnej sťažnosti ústavnému súdu.

18. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, vychádzajúc z podstaty a účelu základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov posúdil ako zjavne neopodstatnenú a ako takú ju v zmysle § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde po jej predbežnom prerokovaní odmietol (obdobne napr. II. ÚS 24/06, IV. ÚS 26/07, III. ÚS 300/08).

19. Keďže došlo k odmietnutiu ústavnej sťažnosti, bolo bez právneho dôvodu, aby sa ústavný súd zaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľov.

20. Vec sťažovateľov bola v súlade s čl. X bodom 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“) prerozdelená náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov a pridelená sudcovi spravodajcovi Martinovi Vernarskému a v zmysle čl. II bodov 3 a 5 rozvrhu práce

bola predbežne prerokovaná v treťom senáte ústavného súdu v zložení Mojmír Mamojka (predseda senátu) a sudcovia Peter Straka a Martin Vernarský.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. novembra 2019

Mojmír Mamojka
predseda senátu